

GASO

**GĀZES APGĀDES SISTĒMAS
OPERATORS**

Akciju sabiedrības

“GASO”

Dabāsgāzes sadales sistēmas
pakalpojuma tarifu projekts

PUBLICĒJAMĀ DAĻA

Rīga, 2020. gada septembris

SATURS

Kopsavilkums	3
Kopējās sadales sistēmas pakalpojuma izmaksas	4
Tarifi	5
Mainīgais maksājums	5
Fiksētais maksājums.....	5
Speciālais tarifs sezonālajiem lietotājiem	5
Tarifu projekta sagatavošanas bāze	7
Galvenie pamatprincipi.....	7
Sadales sistēmas pārklājums	8
Dabaszāzes patēriņa izmaiņas	8
Tarifus veidojošo izmaksu skaidrojums	10
Regulējamo aktīvu bāze	10
Kapitāla atdeve.....	11
Nolietojums un amortizācija	11
Nodokļi	11
Ekspluatācijas izmaksas	11
Tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabaszāzes zudumu izmaksas.....	12
Personāla izmaksas.....	12
Kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto ekspluatācijas remontu izmaksas.....	12

Kopsavilkums

Līdz 2017. gadam dabasgāzes pārvadi, sadali, uzglabāšanu un tirdzniecību veica AS "Latvijas Gāze" (turpmāk – Latvijas Gāze). Kopš 2017. gada decembra AS "Gasco" (turpmāk – Gasco) ir vienīgais licencētais dabasgāzes sadales sistēmas uzņēmums Latvijā, kas nodrošina dabasgāzes piegādi aptuveni 400 tūkstošiem lietotāju Latvijā un uztur 5 272 km¹ sadales gāzes vadus. Sadales sistēmas operators nodrošina sistēmas ekspluatāciju un dabasgāzes uzskaiti, avārijas dienesta darbību, sadales infrastruktūras attīstību un veic jaunu sadales gāzesvadu tīklu plānošanu un izbūvi, kā arī jaunu lietotāju piesaisti.

Dabasgāzes sadales pakalpojums ir regulēta saimnieciskā darbība, un sadales sistēmas regulētos ienākumus veido sadales pakalpojuma tarifi. Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifus nosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Kopš 2019. gada 1. janvāra Gasco ir ieviesis jaunu sadales tarifu struktūru, kas paredz dabasgāzes sadales sistēmas lietotāju dalību sadales sistēmas operatora pastāvīgo izmaksu segšanā. Līdz šim lietotāji tika diferencēti tikai pēc to patēriņa, tomēr, ņemot vērā to, ka lielākā daļa no sadales sistēmas operatora izmaksām ir fiksētas, kopš 2019. gada 1. janvāra, piemērojot sadales sistēmas pakalpojuma tarifus, tiek ņemta vērā arī lietotāja pieslēguma maksimālā atļautā slodze vai pieteiktā slodze. Papildus, lietotājiem, kuru dabasgāzes patēriņš no maija līdz novembrim ir vairāk nekā 85% no objekta gada patēriņa, ir ieviesta izvēle piemērot sezonālo tarifu.

Izstrādājot 2020. gada tarifu projektu, spēkā esošā tarifu struktūra būtiski netiek mainīta. Līdzīgi kā līdz šim, arī jaunie sadales sistēmas pakalpojuma tarifi ietver fiksētu komponenti, atbilstoši pieslēguma atļautajai vai pieteiktajai slodzei, un mainīgu komponenti, atbilstoši piegādātās dabasgāzes apjomam. Tarifu sistēma paredz arī sezonālo tarifu, kas paredzēts tiem lietotājiem, kuri 85% no kopējā gada dabasgāzes patēriņa izmanto laika posmā no maija līdz novembrim. Tomēr, izstrādājot jaunu sadales pakalpojuma tarifu projektu, Gasco ir pārskatījusi lietotāju patēriņa grupu robežas, veicot izmaiņas 7. un 8. tarifu grupu robežvērtībās.

Ievērojot Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) 2020. gada 20. augusta Padomes lēmumu Nr. 109, šajā tarifu projektā Gasco piemēro kapitāla atdeves likmi 2,65% (divi komats sešdesmit četri procenti) apmērā. Vienlaikus Gasco uzsver, ka kategoriski nepiekrīt šādas likmes piemērošanai un ir likumā noteiktajā kārtībā apstrīdējis Grozījumus SPRK 2018. gada 13. augusta lēmumā Nr.1/23 "Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika", kas nosaka kapitāla atdeves likmes apmēra noteikšanas kārtību. Gasco ar šo norāda, ka tiesa Gasco pieteikuma rezultātā var atcelt metodikas grozījumus, kā rezultātā būtu jāpiemēro kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas kārtība, kas bija spēkā līdz minēto grozījumu pieņemšanai.

¹ Informācija norādīta uz 2020. gada 1. janvāri

Kopējās sadales sistēmas pakalpojuma izmaksas

1. tabula. Dabaszāzes sistēmas sadales pakalpojuma tarīfos iekļaujamo izmaksu salīdzinājums.

NR. P.K.	IZMAKSU POSTENIS	APZĪMĒJUMS	MĒRVENĪBA	2020. GADA TARIFU PROJEKTS
1	Sadales sistēmas kopējās izmaksas $I_{SSO} = I_{kap} + I_{eksp} + I_{nod} - I_{SSO\ ef} + I_{kor}$	I_{SSO}	Tūkst. EUR	52 842,5
2	Kapitāla izmaksas $I_{kap} = P_{KA} + I_{nol}$	I_{kap}	Tūkst. EUR	19 473,7
2.1.	Kapitāla atdeve $P_{KA} = RAB \times wacc$	P_{KA}	Tūkst. EUR	7 823,3
	Regulējamo aktīvu bāzes kopējā summa	RAB	Tūkst. EUR	295 218,8
	Vidēji svērtā kapitāla atdeves likme	WACC	%	2,65
2.2.	Pamatlīdzekļu nolietojums $I_{nol} = I_{nol.pam} + I_{nol.nem}$	I_{nol}	Tūkst. EUR	11 650,4
3	Nodokļu izmaksas	I_{nod}	Tūkst. EUR	156,3
4	Ekspluatācijas izmaksas $I_{eksp} = I_{tehn.proc} + I_{pers} + I_{rem} + I_{saimn}$	I_{eksp}	Tūkst. EUR	32 620,5
4.1.	Tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabaszāzes zudumu izmaksas	$I_{tehn.proc}$	Tūkst. EUR	2 544,4
4.2.	Personāla un sociālās izmaksas	I_{pers}	Tūkst. EUR	23 492,7
4.3.	Saimnieciskās darbības izmaksas	$I_{rem} + I_{saimn}$	Tūkst. EUR	6 583,4
4.4.	Izmaksu korekcija, kas sistēmas operatoram jāsamazina	$I_{SSO\ ef}$	Tūkst. EUR	-
5.	Izmaksu korekcija, kas saistīta ar iepriekšējo periodu prognožu novirzēm	I_{kor}	Tūkst. EUR	592,1

Tarifi

Ņemot vērā to, ka lielākā daļa no sadales sistēmas izmaksām ir fiksētas, arī 2020. gada tarifu projektā tiek paredzēts saglabāt līdzšinējo tarifu diferencēšanas pieeju, kas paredz fiksēto maksājumu un mainīgo maksājumu. Ar fiksēto un mainīgo tarifa komponenti iegūstamā izmaksu proporcija ir noteikta katrai tarifu grupai individuāli, ņemot vērā grupas jutīgumu pret sadales maksājuma izmaiņām un norēķinu vienkāršību.

MAINĪGAIS MAKSĀJUMS

Mainīgais maksājums ir atkarīgs no patērētā dabasgāzes apjoma. Mainīgais maksājums (EUR/kWh) tiek noteikts, dalot no plānoto tarifu grupas gūto regulēto ieņēmumu daļu no mainīgā maksājuma ar attiecīgā tarifu grupas kopējo patēriņu.

FIKSĒTAIS MAKSĀJUMS

Fiksētais maksājums ir atkarīgs no caurplūdes jaudas un tiek noteikts individuāli katram lietotājam atbilstoši tehniskajai dokumentācijai. Tomēr, lai lietotājiem būtu vieglāk saprotama fiksētā tarifa piemērošana, fiksētais maksājums ir izlīdzināts starp tarifu grupām.

Fiksētais maksājums objektiem, kuriem uzstādītā atļautā slodze ir līdz 65 m³/h (ieskaitot)

Lielākajai daļai no 1. un 2. tarifu grupas lietotājiem pieslēgumu atļautā slodze ir līdz 65 m³/h. Lai novērstu iespējamu jaudas samazinājumu un neracionālu finanšu efektu, objektiem, kuriem uzstādītā atļautā slodze ir līdz 65 m³/h (ieskaitot), neatkarīgi no tā, kurā grupā tas atrodas, ir noteikts vienāds fiksētais maksājums tipiskajām jaudas kategorijām (EUR/gadā). Arī no tehnoloģiskā viedokļa vienāda maksājums ir atbalstāms, jo šo grupu lietotājiem galvenokārt ir tipveida gāzes mēraparāti ar standartizētu pieslēguma atļauto slodzi.

Fiksētais maksājums objektiem, kuriem uzstādītā atļautā slodze ir lielāka par 65 m³/h

Visiem objektiem, kuriem maksimālā atļautā slodze ir lielāka par 65 m³/h, fiksētais maksājums tiks aprēķināts par katru atļautās slodzes vienību. Norēķinu vienkāršības dēļ fiksētais maksājums par katru m³/h ir vienāds visiem 1. – 8. tarifu grupas objektiem.

Fiksētās maksas piemērošanai tiek izmantotas ar lietotāju noslēgtajos pieslēguma līgumos noteiktās atļautās slodzes vērtības, vai lietotājiem, kuri ir tirgus dalībnieki, pieteiktās slodzes vērtības, pie nosacījuma, ja lietotājs gazificētā objekta komercuzskaites mēraparātu aprīko ar sistēmu komercuzskaites mēraparāta operatīvo datu automatizētai attālinātai nolasīšanai (telemetrija). Telemetrijas gadījumā reizi kalendārajā gadā lietotājs uz nākamo gadu var pieteikt zemāku atļauto slodzi par lietotāja dabasgāzes iekārtu un aparātu kopīgo maksimāli iespējamo slodzi (pieteiktā slodze). Šajā gadījumā fiksētā maksa tiek aprēķināta, par pamatu ņemot pieteikto slodzi. Lai nepieļautu pieteiktās vai atļautās slodzes neatļauto pārsniegšanu, gadījumos, kad Gaso konstatē, ka gazificētajā objektā norēķinu periodā tiek pārsniegta pieteiktā vai atļautā maksimālā slodze, Gaso no lietotāja iekasē papildus maksu, kas tiek aprēķināta trīskāršā apmērā par norēķinu periodā konstatēto lielāko pārsniegto pieteiktās vai atļautās maksimālās slodzes lielumu.

SPECIĀLAIS TARIFS SEZONĀLAJIEM LIETOTĀJIEM

Arī 2020. gada Tarifu projektā plānots noteikt speciālo tarifu sezonāliem lietotājiem, kuriem patēriņš no maija līdz novembrim veido vairāk nekā 85% no objekta gada patēriņa un citos mēnešos nepārsniedz 15% no gada patēriņa. Šis tarifs sastāv tikai no mainīgās daļas.

2. tabula. Dabaszgāzes sadales sistēmas pakalpojuma jaunie tarifi (bez PVN).

GRUPA	POZĪCIJA	TARIFS	SEZONĀLAIS TARIFŠ*	MĒRVIENTĪBA
Tarifu mainīgā daļa (pēc patēriņa grupas)				
1	Līdz 2 635 kWh	19,0727	-	EUR/MWh**
2	No 2 635,1 līdz 263 450 kWh	7,2683	10,962	EUR/MWh
3	No 263 450,1 līdz 1 327 788 kWh	7,2455	10,208	EUR/MWh
4	No 1 327 788,1 līdz 13 277 880 kWh	4,7062	6,496	EUR/MWh
5	No 13 277 880,1 līdz 132 778 800 kWh	2,6355	4,3848	EUR/MWh
6	No 132 778 800,1 līdz 210 760 000 kWh	1,3111	2,9812	EUR/MWh
7	No 210 760 000,1 līdz 1 353 800 000 kWh	0,8175	1,9604	EUR/MWh
8	Virs 1 353 800 000 kWh	0,2635	0,9396	EUR/MWh
Tarifu fiksētā daļa (pēc atļautās slodzes (m³/h))				
Līdz 6 m ³ /h			30,00	EUR/gadā***
No 6,1 līdz 10 m ³ /h			88,20	EUR/gadā
No 10,1 līdz 16 m ³ /h			133,56	EUR/gadā
No 16,1 līdz 25 m ³ /h			204,84	EUR/gadā
No 25,1 līdz 40 m ³ /h			302,64	EUR/gadā
No 40,1 līdz 65 m ³ /h			501,00	EUR/gadā
Virs 65 m ³ /h			6,60	EUR/m ³ /h/ gadā****

*tarifu var izvēlēties lietotāji, kuru dabaszgāzes patēriņš no maija līdz novembrim ir vairāk nekā 85% no objekta gada patēriņa. Šiem lietotājiem netiek piemērota tarifu fiksētā daļa.

** *eiro* par vienu megavatstundu.

*** *eiro* par pieslēgumu gadā.

**** *eiro* par vienu kubikmetru stundā gadā.

Ja Gaso konstatē, ka gazificētajā objektā norēķinu periodā tiek pārsniegta pieteiktā vai atļautā maksimālā slodze, Gaso no lietotāja iekasē papildus maksu, kas tiek aprēķināta trīskāršā apmērā par norēķinu periodā konstatēto lielāko pārsniegto pieteiktās vai atļautās maksimālās slodzes lielumu.

Sadales sistēmas pakalpojuma tarifi ir pārdomāti un izsvērti. Tarifi noteikti tādā apmērā, lai dabaszgāzes sadales sistēmas lietotāju maksājumi segtu ekonomiski pamatotas pakalpojuma izmaksas un veicinātu efektīvāku pieslēguma jaudas izmantošanu.

Tarifu projekta sagatavošanas bāze

Gasu ir sagatavojis 2020. gada tarifa projektu atbilstoši 2020. gada 6. augusta SPRK padomes lēmumam Nr. 1/12 ar kuru apstiprināta tarifu metodika, kā arī atbilstoši 2020. gada 20. augusta SPRK padomes lēmumam Nr. 109, kas nosaka kapitāla atdeves likmi (WACC) 2,65% apmērā. Vienlaikus Gaso uzsver, ka kategoriski nepiekrīt šādas likmes piemērošanai un ir likumā noteiktajā kārtībā apstrīdējis Grozījumus SPRK 2018. gada 13. augusta lēmumā Nr.1/23 "Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika", kas nosaka kapitāla atdeves likmes apmēra noteikšanas kārtību. Gaso ar šo norāda, ka tiesa Gaso pieteikuma rezultātā var atcelt metodikas grozījumus, kā rezultātā būtu jāpiemēro kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas kārtība, kas bija spēkā līdz minēto grozījumu pieņemšanai.

Sagatavojot sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinu, izmaksu novērtējumam par pamatu tiek ņemts 2019. gada 25. septembra ar Gaso padomes lēmumu Nr.4 (2019) apstiprinātais 2020. gada budžets, kurš tiek koriģēts atbilstoši tarifu metodikā noteiktajam. Papildus tarifu izmaksu bāze, kas ir balstīta uz 2020. gada budžeta datiem, tiek koriģēta, ja ir secināts, ka līdz tarifu projekta sagatavošanas brīdim ir būtiski mainījies konkrētu pozīciju izmaksu apmērs, piemēram, palielinājušās ārpakalpojumu cenas, kā arī iekļauta prognozētā nākamo gadu inflācija.

GALVENIE PAMATPRINCIPI

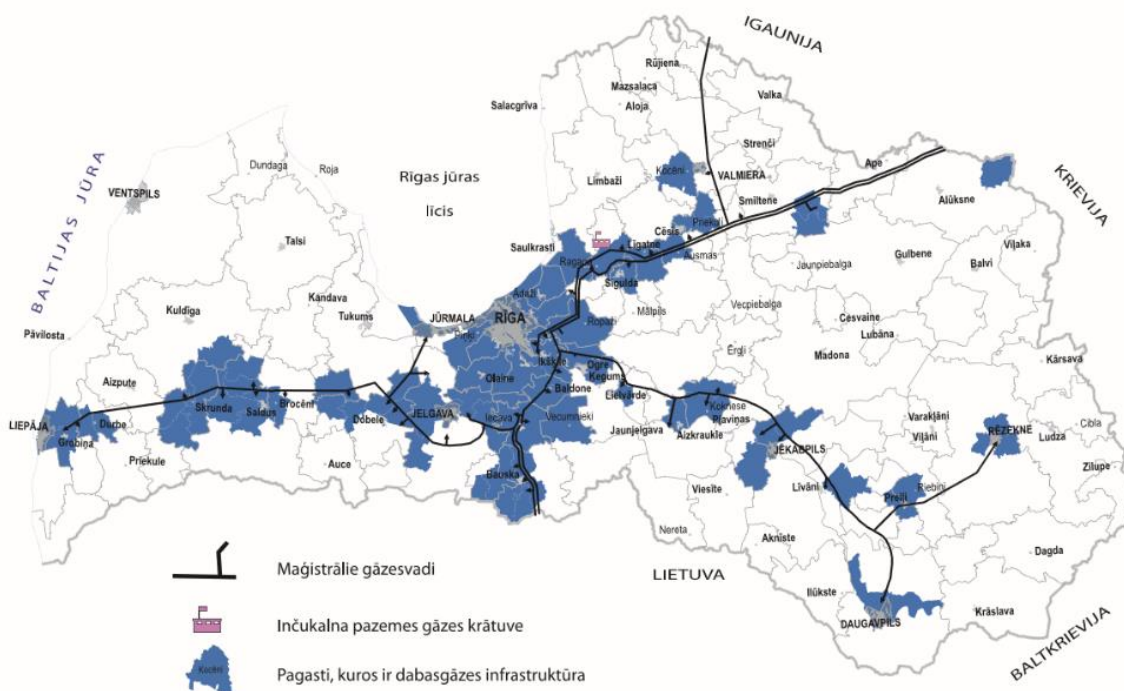
2020. gada tarifu projekts izstrādāts par pamatu ņemot 2018. gada SPRK apstiprinātajā sadales sistēmas pakalpojumu tarifa projektā norādītos principus. Tarifu projekta būtiskākās pamatnostādnes ir šādas:

- **Regulatīvais periods.** Saskaņā ar 2020. gada 6. augusta SPRK padomes lēmuma Nr. 1/12 "Dabaszāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika" (turpmāk – tarifu metodika) 3. punktā noteikto, sistēmas operators var noteikt regulatīvā perioda ilgumu no diviem līdz pieciem gadiem. Lai pēc iespējas nodrošinātu dabaszāzes lietotājiem lielāku stabilitāti saistībā ar iespējamajām izmaiņām sadales sistēmas pakalpojuma tarifā, Gaso 2020. gada tarifu projektā paredz, ka regulatīvais periods tiek noteikts uz pieciem gadiem.
- **Izmaksu bāze.** Kopš 2018. gada bija nepieciešams pārskatīt sistēmas operatoram noteikto izmaksu apmēru. 2020. gada tarifu projektā kopējais izmaksu apmērs ir pieaudzis par 6%, kas skaidrojams ar prognozēto inflācijas apmēru, darbaspēka atalgojuma izmaksām un 2019. un 2020. gadā negūtajiem sadales sistēmas operatora ienākumiem.
- **Pārskatītas 7. tarifu grupas robežas.** Izvērtējot 7. tarifu grupas lietotāju patēriņu un to izmaiņas pēdējo gadu laikā, veiktas izmaiņas 7. un 8. tarifu grupu robežvērtībās, paredzot, ka turpmāk 7. tarifu grupā ietilps objekti ar patēriņu no 210 760 000,1 kWh līdz 1 353 800 000 kWh, turpretī 8. tarifu grupā ietilps objekti ar patēriņu no 1 353 800 000 kWh. Šādas izmaiņas tiek veiktas, lai mazinātu nepieciešamību pēc tarifu pārrēķina gada beigās, un gan lietotājiem, gan sistēmas operatoram nodrošinātu finanšu stabilitāti.
- **Speciālais tarifs sezonālajiem lietotājiem.** Arī 2020. gada tarifu projektā paredzēts speciālais tarifs sezonālajiem lietotājiem. Šāds tarifs nepieciešams, lai mazinātu nesamērīgu dabaszāzes sadales maksājuma pieaugumu tiem lietotājiem, kuriem dabaszāzes patēriņš no maija līdz novembrim veido vairāk nekā 85% no objekta gada patēriņa, bet citos mēnešos nepārsniedz 15% no gada patēriņa. Ņemot vērā to, ka sezonālais tarifs tiek noteikts 2.-8. tarifu grupām, sezonālā tarifa izmaiņu apmērs aprēķināts atbilstoši 2.-8. tarifu grupu kopējo izmaksu izmaiņu procentuālajam apmēram.
- **Izlīdzināts fiksētais maksājums starp tarifu grupām.** Lai atvieglotu tarifu ieviešanas procesu, arī 2020. gada tarifu projektā visiem objektiem, kuriem uzstādītā atļautā slodze ir līdz 65 m³/h (ieskaitot), un neatkarīgi no tā, kurā tarifu grupā attiecīgais objekts atrodas, tiek noteikts fiksētais maksājums.

SADALES SISTĒMAS PĀRKLĀJUMS

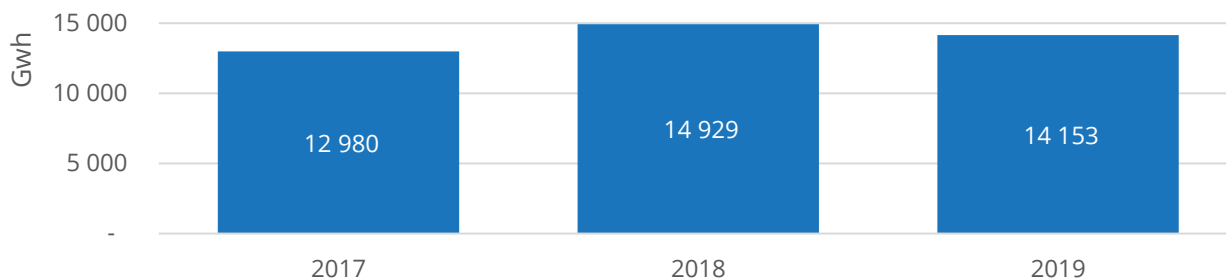
Dabaszgāzes sadales sistēmu veido sadales gāzes vadi 5 272 km garumā, 177 gāzes regulēšanas punkti (turpmāk – GRP), 1 102 skapjveida gāzes regulēšanas punkti (turpmāk – SGRP) un 6 729 mājas regulatori (turpmāk – MR)². Lielākā daļa no GASO īpašumā esošajiem gāzesvadiem (aptuveni 50%) atrodas Pierīgā. Kopā sadales sistēmā 19,0% ir augsta spiediena gāzesvadi, 41,6% ir vidēja spiediena gāzesvadi un 39,4% ir zema spiediena gāzesvadi. 37,6% no šiem gāzesvadiem ir polietilēna gāzesvadi un 62,4% ir tērauda gāzesvadi. Dabaszgāzes sadales sistēmas pārklājumu iespējams aplūkot zemāk esošajā attēlā.

1. attēls. Dabaszgāzes sistēmas pārklājums Latvijā.

DABASGĀZES PATĒRIŅA IZMAIŅAS

Pēdējo gadu laikā novērotas energoresursu kopējā patēriņa struktūras izmaiņas, samazinoties dabaszgāzes patēriņa īpatsvaram, palielinās AER īpatsvars kopējā energoresursu patēriņā. Desmit gadu laikā (2010.- 2019. gads) dabaszgāzes patēriņa īpatsvars ir samazinājies par 8 procentpunktiem un 2019. gadā veidoja 23,5%³. 2019. gadā Latvijas lietotājiem nodotais dabaszgāzes patēriņa apjoms veidoja 14,153 TWh, kas ir par 5% mazāk kā 2018. gadā, bet par 9% vairāk kā 2017. gadā.

2. attēls. Lietotājiem nodotais patēriņš 2017., 2018., 2019. gadā.

² Informācija norādīta uz 2019. gada 31. decembri

³ CSB informācija

Dabaszgāzes kopējo patēriņu ietekmē vairāki faktori – ārējā gaisa temperatūra (pēdējo gadu silto ziemu ietekmē temperatūra pārsniegusi vidējo statistisko normu), pāreja no dabaszgāzes uz alternatīviem kurināmā veidiem (piem., uz koksnes šķeldu, kokapstrādes atlikumiem, skaidām, granulām, briketēm) centralizētajā siltuma ražošanā, kopējā tautsaimniecības, tajā skaitā rūpniecības, attīstība, energoefektivitātes pasākumu ieviešana (piemēram ēku siltināšana).

Latvijā lielākie dabaszgāzes patērētāji ir siltumapgādes un elektroenerģijas uzņēmumi, un arī šo uzņēmumu dabaszgāzes patēriņa apjoms ir cieši saistīts ar gaisa temperatūras izmaiņām. Bez temperatūras svārstībām, dabaszgāzes patēriņu būtiski ietekmē arī atbalsts atjaunojamajiem resursiem un dažādi energoefektivitātes pasākumi. Pēdējo gadu laikā centrālapkures segmentā arvien vairāk dabaszgāze tiek aizvietota ar šķeldu vai granulām. Dabaszgāzes pieprasījuma kritumu centrālapkures jomā varētu kompensēt pieprasījuma kāpums elektroenerģijas ražošanas segmentā, ko veicinās jaunas starpsavienojuma jaudas starp Baltiju un Ziemeļvalstīm. Lai arī atšķirībā no siltumražošanas elektroenerģijas ražošanā dabaszgāzes patēriņš ir vēsturiski bijis nevienmērīgāks un grūtāk prognozējams.

Visvairāk dabaszgāzi Latvijā patērē Rīgas reģions, kas 2019. gadā patērēja 75% no visa Latvijas dabaszgāzes patēriņa. 2019. gadā otru lielāko dabaszgāzes patēriņu veidoja Daugavpils reģions, veidojot 5,4% no visa Latvijas dabaszgāzes patēriņa.

Tarifus veidojošo izmaksu skaidrojums

Precizētie sadales sistēmas pakalpojuma tarifi noteikti tādā apmērā, lai dabasgāzes sadales sistēmas lietotāju maksājumi segtu ekonomiski pamatotas pakalpojumu izmaksas.

3. Tabula. Dabasgāzes sistēmas sadales pakalpojuma tarifos iekļaujamās izmaksas (bez negūto ienākumu korekcijas)

SADALES TARIFOS IEKĻAUJAMĀS IZMAKSAS TŪKST. EUR	2018. GADA APSTIPRINĀTAIS TARIFIS	2020. GADA TARIFU PROJEKTS
Kopējās izmaksas	49 789	52 843
Kapitāla izmaksa	19 689	19 474
Kapitāla atdeve	9 202	7 823
<i>RAB</i>	<i>218 058</i>	<i>295 219</i>
<i>WACC</i>	<i>4,22%</i>	<i>2,65%</i>
Pamatlīdzekļu nolietojums	10 487	11 650
Darbības izmaksas	29 959	32 620
Dabasgāze tehnoloģiskām vajadzībām	4 706	2 544
Personāla un sociālās izmaksas	19 717	23 493
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	5 536	6 583
Nodokļi	141	156
Negūto ienākumu apmērs	-	592
Tarifu projektā izmantotais trīs gadu vidējais patēriņš (GWh)	13 782	14 021

Saskaņā ar tarifu metodikas 9. punktā noteikto, tarifu aprēķinā iekļauj izmaksas, kas sastāv no kapitāla izmaksām, ekspluatācijas izmaksām, nodokļiem, izmaksu apmēra, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas un saimnieciskās darbības efektivitāti, un ieņēmumu korekcijas. Tarifu aprēķinā kopējās izmaksas veido 52 843 tūkst. EUR, kas ietver kapitāla izmaksas, ekspluatācijas izmaksas, nodokļa izmaksas un daļu no 2019. un 2020. gados negūtajiem ienākumiem. Tarifu aprēķinā efektivitātes izmaksu korekcija netiek iekļauta.

Regulējamo aktīvu bāze

Visi regulējamo aktīvu bāzē (turpmāk – RAB) iekļautie pamatlīdzekļi tiek izmantoti efektīva sadales sistēmas pakalpojuma sniegšanā, nodrošinot kvalitatīvus un drošus pakalpojumus.

Saskaņā ar tarifu metodikā noteikto, sadales sistēmas RAB vērtības aprēķinos iekļauj sistēmas operatora īpašumā esošo pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iepriekšējā gada finanšu pārskata atlikušo vai bilances vērtību gada beigās, neiekļaujot finanšu ieguldījumus, debitoru parādus, vērtspapīrus un līdzdalību kapitālos, naudas līdzekļus, krājumus, pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas, kā arī pamatlīdzekļu vērtības daļu, kas finansēta no valsts, pašvaldības, ārvalsts, Eiropas Savienības, citas starptautiskas organizācijas un institūcijas finanšu palīdzības vai finanšu atbalsta.

Gasu nedrīkst RAB vērtībā iekļaut aktīvus vai aktīvu daļu, kas netiek izmantoti regulējamo pakalpojumu sniegšanā. Pamatlīdzekļu vērtības daļa, kas iegūta bez atlīdzības, netiek iekļauta RAB vērtībā, un šīs pamatlīdzekļu daļas nolietojums netiek segts ar sadales sistēmas pakalpojuma tarifu. Saskaņā ar tarifu metodiku, sadales sistēmas RAB veido 2019. gada 31. decembra pamatlīdzekļu bilances atlikums.

Kapitāla atdeve

Gasu atļautā kapitāla atdeve ir aprēķināta 7 823,3,1 tūkst. EUR apmērā. Kapitāla atdeves aprēķinā izmantota 2020. gada 20. augustā Regulatora noteiktā kapitāla atdeves likme 2,65% apmērā. Gaso atkārtoti norāda, ka kategoriski nepiekrīt šādas likmes piemērošanai un ir likumā noteiktajā kārtībā apstrīdējis Grozījumus SPRK 2018. gada 13. augusta lēmumā Nr.1/23 "Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika", kas nosaka kapitāla atdeves likmes apmēra noteikšanas kārtību. Gaso ar šo norāda, ka tiesa Gaso pieteikuma rezultātā var atcelt metodikas grozījumus, kā rezultātā būtu jāpiemēro kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas kārtība, kas bija spēkā līdz minēto grozījumu pieņemšanai.

REGULĒJAMO AKTĪVU BĀZE (TŪKST. EUR)	295 218,8
Pamatlīdzekļi (tūkst. EUR)	295 218,8
Vidējā svērtā kapitāla atdeves likme (WACC)	2,65%
Kapitāla atdeve (tūkst. EUR)	7 823,3

Nolietojums un amortizācija

TŪKST. EUR	2020. GADA TARIFU PROJEKTS
Nolietojums kopā (Tarifu projektā iekļaujamās izmaksas)	11 650,4

Nodokļi

Saskaņā ar tarifu metodikā noteikto Gasu izmaksu bāzē iekļauj nodokļu izmaksas atbilstoši normatīvo aktu nosacījumiem.

TŪKST. EUR	2020. GADA TARIFU PROJEKTS
Nekustamā īpašuma nodoklis (RAB sastāvā iekļautajiem aktīviem)	156,3
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	0*
Nodokļi kopā (Tarifu projektā iekļaujamās izmaksas)	156,3

* – sk. skaidrojumu tālāk tekstā

Saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu (spēkā no 2018. gada 1. janvāra) ieviests jauns regulējums nodokļa piemērošanā, kas nosaka, ka tarifu izmaksu bāzē iekļautās uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) izmaksas ir 0, jo izmaksu bāzē netiek paredzēta peļņas sadale un nosacīti sadalītā peļņa (ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi, nedrošo debitoru parādu izdevumi u.tml.).

UIN likums paredz UIN maksāšanu atlikt līdz brīdim, kad peļņa tiek sadalīta vai citādā veidā novirzīta tādiem izdevumiem, kas nenodrošina uzņēmuma turpmāku attīstību. Tādējādi ar UIN apliekamā bāze veidojas no sadalītās peļņas vai nosacīti sadalītās peļņas.

Ekspluatācijas izmaksas

Ekspluatācijas izmaksas ietver gan izmaksas, kas saistītas ar sadales tīkla apkalpošanu, gan arī izmaksas, kas nepieciešamas saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Saskaņā ar tarifu metodikā noteikto šajās izmaksās ir iekļautas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabasgāzes zudumu izmaksas, personāla un sociālās izmaksas, kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto remontu izmaksas un pārējās saimnieciskās darbības izmaksas. Papildus tarifu metodikā noteikts, ka īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto kārtējo ekspluatācijas remontu izmaksās ir iekļaujamas krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas.

Tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabasgāzes zudumu izmaksas

Tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabasgāzes zudumu izmaksas ietekmē dabasgāzes cena, sadales sistēmas tehniskais stāvoklis, tehnoloģiskie darba režīmi, dabasgāzes uzskaites kārtība, kā arī apkārtējās vides temperatūra.

TŪKST. EUR	2020. GADA TARIFU PROJEKTS
Dabasgāzes tehnoloģiskie zudumi un nesaiste	2 356,2
Apkure	154,8
Dabasgāze tehnoloģiskajām vajadzībām	33,4
Kopā dabasgāze tehnoloģiskām vajadzībām (Tarifu projektā iekļaujamās izmaksas)	2 544,4

Personāla izmaksas

Personāla izmaksas ietver Gaso darbinieku darba samaksu, piemaksas darbiniekiem, normatīvajos aktos noteiktās obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas, iemaksas darbinieku pensiju fondā, darbinieku veselības apdrošināšanu un pārējās sociālās izmaksas, kuras izriet no Darba likuma, jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un Gaso koplīguma.

TŪKST. EUR	2020. GADA TARIFU PROJEKTS
Kopā personāla izmaksas (Tarifu projektā iekļaujamās izmaksas)	23 492,7

Kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto ekspluatācijas remontu izmaksas

Materiāli un pakalpojumi ietver gan izmaksas, kas saistītas ar sadales tīkla apkalpošanu, gan arī izmaksas, kas nepieciešamas saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

TŪKST. EUR	2020. GADA TARIFU PROJEKTS
Materiālu un pakalpojumu izmaksas	4 911,9
Pārējās darbības izmaksas	1 671,5
Kopējās uzturēšanas izmaksas (Tarifu projektā iekļaujamās izmaksas)	6 583,4

Sadales tīkla uzturēšanas izmaksās tiek iekļauti materiāli, ko izmanto, veicot sistēmas uzturēšanas un remontu darbus. Dabasgāzes sadales infrastruktūra aptver plašu Latvijas teritoriju, un tīkla pārvaldību veic deviņi sadales uzņēmuma reģionālie biroji Rīgā, Jelgavā, Bauskā, Liepājā, Jūrmalā, Cēsīs, Ogrē, Jēkabpilī un Daugavpilī. Visi nekustamā īpašuma objekti pieder uzņēmumam.